

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i vodoprivrede

Adresa: Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 234105
fax: +382 20 234306
www.mpsv.gov.me

Broj:
Podgorica, decembar 2024. godine

GODIŠNJI PLAN RADA DIREKCIJE ZA INSPEKCIJSKI NADZOR U POLJOPRIVREDI ZA 2025 GODINU

Decembar, 2024. godine

1. Uvod

Godišnji plan rada Direkcije za inspekcijski nadzor u poljoprivredi za 2025. godinu (u daljem tekstu „Plan“) sadrži osnovne informacije o strukturi i organizaciji sistema kontrole, zakonodavnom okviru, nadležnostima, ciljevima kontrole, metodama, dinamici, načinu određivanja prioriteta i drugim informacijama za kvalitetno planiranje.

Predmet nadzora inspekcijskih kontrole su kontrole koje obuhvataju nadzor nad izlovom i prodajom slatkovodne ribe, odnosu prema poljoprivrednom zemljištu, proizvodnji maslina, maslinovog ulja i njegovoj prodaji, proizvodnji vina i jakih alkoholnih pića i prodaji istih, prodaji organskih i šemama kvaliteta obuhvaćenih proizvoda, proizvodnji prodaji duvana i drugim radnjama definisanih zakonima koji su u nadležnosti ove inspekcije. Godišnji plan rada ove inspekcije, sačinjen je vodeći računa o zakonima koji su u njihovoj nadležnosti.

2. Zakonodavni okvir

Inspekcijske kontrole Direkcije za inspekcijski nadzor u poljoprivredi, utvrđene su sledećim materijalnim zakonima i propisima donešenim na osnovu njih:

- Zakon o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi („Sl. List CG“, br.17/18);
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Sl. List CG“, br.15/92 i 32/11);
- Zakon o maslinarstvu i maslinovom ulju („Sl. List CG“, br.39/16);
- Zakon o vinu („Sl. List CG“, br.41/16);
- Zakon o jakim alkoholnim pićima („Sl. List CG“, br.003/23);
- Zakon o stočarstvu („Sl. List CG“, br.72/10);
- Zakon o organskoj proizvodnji („Sl. List CG“, br.123/24);
- Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Sl. List CG“, br.059/21);
- Zakon o šemama kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda („Sl. List CG“, br.22/17 i 84/24);
- Zakonu o duvanu („Sl. List CG“, br.040/11, 042/15 i 084/24);
- Zakon o kooperativama („Sl. List CG“, br.043/15);
- Uredba o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike-Agrobudžet za tekuću godinu.

Kontrole se vrše u skladu sa sledećim sistemskim zakonima i njihovim propisima:

- Zakonu o inspekcijskom nadzoru („Sl. List CG“, br.039/03, 076/09, 057/11, 018/14, 011/15, 052/16 i 084/24);
- Zakon o upravnom postupku („Sl.list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17);
- Zakon o prekršajima („Sl.list CG“, br. 43/17, 51/17);
- Zakon o zaštiti potrošača („Sl. List CG“, br.003/23).

3. Nadležnosti /odgovornosti

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, izvršena je reorganizacija unutrašnjih organizacionih jedinica. Ovim aktom ukinuto je Odjeljenje za inspekcijski nadzor a umjesto njega formirana je Direkcija za inspekcijski nadzor u poljoprivredi, u okviru Direktorata za poljoprivredu. Postojeći inspektori za poljoprivredu, vino i slatkovodno ribarstvo raspoređeni su u novo formiranu Direkciju za inspekcijski nadzor u poljoprivredi. Pravilnik je usvojen u martu 2024. godine.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem gore navedenih zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu njih, vrši Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede preko Direkcije za inspekcijski nadzor u poljoprivredi.

Inspektor vrši inspekcijski nadzor nad pravnim licima, registrovanim poljoprivrednim proizvođačima i fizičkim licima koja nemaju neki drugi status, a obuhvaćena su nadležnošću nekog od navedenih zakona.

4. Ciljevi

Ciljevi koji su definisani zakonima u nadležnosti ove inspekcije su:

- Zaštita riba i drugih slatkovodnih organizama na principima održivog razvoja;
- Zaštita i očuvanje poljoprivrednog zemljišta od štetnog uticaja ljudskog kao i prirodnih faktora;
- Uređenje proizvodnje maslina i maslinovog ulja, kao i očuvanje starih zasada maslina;
- Uređenje proizvodnje i prometa grožđa za proizvodnju vina, proizvodnja i promet vina i drugih proizvoda od grožđa.
- Uređenje uslova za proizvodnju i stavljanje u promet jakih alkoholnih pića;
- Uređenje i proizvodnja poljoprivrednih proizvoda u organskoj poljoprivredi, njihova prerada, obilježavanje, pakovanje, skladištenje i transport;

- Uređenje i razvoj poljoprivrede i ruralnih područja, ciljevi i mjere agrarne politike, podsticaji u poljoprivredi i uslovi za njihovo ostvarivanje, prava i obaveze korisnika podsticaja, dopunske djelatnosti u poljoprivredi, organizovanje u poljoprivredi;
- Uređenje načina i postupak utvrđivanja šema kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, kao i ocjenjivanje usaglašenosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa specifikacijom tih proizvoda;
- Uređenje proizvodnje, obrade i prometa duvana, kao i proizvodnja i promet duvanskih proizvoda.
- Uređenje načina osnivanja kooperativa, sticanje i prestanak statusa člana kooperative, upravljanje kooperativama;
- Uređenje uslova, načina i dinamike sprovođenja mjera agrarne politike za tržišno cjenovnu podršku, podršku ruralnom razvoju, poslove od javnog interesa, socijalne transfere pojedincima i mjere u oblasti bezbjednosti hrane.
- Uređenje načela inspekcijskog nadzora, način i postupak vršenja inspekcijskog nadzora, obaveze i ovlaštenja inspektora.
- Uređenje pravila po kojima je cilj ostvarivanje zaštite prava i pravnih interesa fizičkih lica, pravnih lica ili drugih stranaka.
- Uređenje uslova za propisivanje prekršaja i prekršajnih sankcija, prekršajna odgovornost, prekršajni postupak i postupak izvršenja prekršajnih sankcija.
- Uređenje zaštite prava potrošača pri kupovini i drugim oblicima prometa proizvoda na tržištu, a naročito: zaštita ekonomskih interesa, pravna zaštita, informisanje i obrazovanje, udruživanje potrošača radi zaštite njihovih interesa i druga pitanja od značaja za zaštitu potrošača.
- Proizvodnja dovoljnih količina kvalitetnih stočarskih proizvoda; poboljšanje osobina domaćih životinja uz očuvanje njihove vitalnosti; očuvanje genetske varijabilnosti, biološke raznovrsnosti i autohtonih rasa u stočarstvu; poboljšanje kvaliteta stočarskih proizvoda; gajenje domaćih životinja uz primjenu normativa za očuvanje životne sredine i uz primjenu zoohigijenskih i etoloških normativa; izvođenje stručnih zootehničkih postupaka; primjena rezultata naučnoistraživačkog, stručnog, obrazovnog i savjetodavnog rada u stočarstvu.

5. Kadrovski i tehnički kapaciteti

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, izvršena je reorganizacija unutrašnjih organizacionih jedinica. Ovim aktom ukinuto je Odjeljenje za inspekcijski nadzor a umjesto njega formirana je Direkcija za inspekcijski nadzor u poljoprivredi u okviru Direktorata za poljoprivredu. Postojeći inspektori za poljoprivredu, vino i slatkovodno ribarstvo rasporedjeni su u novo formiranu Direkciju za

inspekcijski nadzor u poljoprivredi. Pravinik je usvojen u martu 2024.godine. U aprilu mjesecu 2024. godine donešena je odluka da se uvede radno mjesto u skladu sa novom sistematizacijom, načelnik Direkcije za inspekcijski nadzor u poljoprivredi. Više od 8 godina nije bilo neposrednog rukovodioca koji je kordinirao radom poljoprivredne inspekcije.

Do juna mjeseca 2024. godine u Direkciji je bilo zapošljeno 5 inspektora, kada je jedan inspektor stekao uslove za starosnu penziju, te od tada na poslovima inspekcije rade 4 izvršioca. Treba napomenuti da je još jedan inspektor stekao pravo za odlazak u penziju i njegov prestanak rada očekuje se uskoro. Pomenutom sistematizacijom predviđeno je da u Direkciji za inspekcijski nadzor u poljoprivredi radi 9 inspektora i načelnik.

Kako trenutno imamo 4 a uskoro 3 inspektora to nam se nameće kao glavni problem u efikasnoj kontroli zakona koji su u nadležnosti ove inspekcije. Takođe, starosna struktura nije dobra jer najmlađi inspektor ima 62 godine. Da bi slika bila potpuna treba reći da je tehnička opremljenost inspektora što se tiče automobila loša i njihova starost je: dva auta-23 godine, dva auta -19 godina i jedno auto-7godina. Što se tiče računarske opreme ona je neadekvatna i stara, a internet konekcija zbog dislociranosti inspektora van Ministarstva ne postoji, ili je loše riješena.

Imajući u vidu sve gore navedeno Ministarstvo čini napore kako bi se dijelom popunila nepopunjena mjesta definisana sistematizacijom i intervenisalo se kod Uprave za ljudske resurse Crne Gore da raspiše interni oglas za 2 inspektora, što je i učinjeno i očekujemo u narednim mjesecima da će se obaviti testiranje. Jedno radno mjesto za koje je obavljeno testiranje u Upravi za ljudske resurse početkom 2024. godine je pod sudskim sporom i očekujemo uskoro razrešenje ovog predmeta.

6. Metode i tehnike rada inspekcije

Metode rada inspekcije obuhvataju niz aktivnosti usmjerenih na nadzor i kontrolu koje su definisane gore navedenim zakonima. Inspekcijske kontrole mogu biti redovne, kontrolne kao i po inicijativi/prijavi, institucija i/ili zainteresovanih lica.

Predmet nadzora inspekcijskih kontrola su: pravna lica, registrovani poljoprivredni proizvođači i fizička lica koja nemaju neki drugi status, a da je prilikom kontrole utvrđeno njihovo nezakonito djelovanje.

Redovna inspekcijska kontrola odnosi se na subjekte koji se nalaze u raznim registrima kao što su: registar proizvođača vina, maslinovog ulja, jakih alkoholnih pića. Periodično se obilaze mjesta prodaje i vrši se provjeravanje ispunjenosti uslova za proizvodnju i prodaju

navedenih proizvoda u skladu sa zakonima. Za slatkovodno ribarstvo vrši se inspekcijski nadzor na lokacijama prodaje (pijace, restorani i dr.) kao i na rijekama, jezerima. Kada je u pitanju poljoprivredno zemljište vrši se inspekcijski nadzor na terenu kako bi se spriječila devastacija zemljišta;

Kontrolni inspekcijski nadzor se vrši u svim slučajevima: kada je inspektor izdao rešenje o otklanjanju nepravilnosti, ukazivanja na propuste, davanja roka za njihovo otklanjanje i praćenje da li se naložene mjere poštuju u cilju okončanja postupka.

Kontrola po prijavi i inicijativi građana ili institucija: svaka prijava u bilo kojoj formi (neposredno, pismeno, telefonskim putem), dostavlja se načelniku direkcije koji po hitnom postupku prosleđuje mjesno nadležnom poljoprivrednom inspektoratu i traži povratnu informaciju o izvršenoj kontroli.

Inspektori podnose izvještaje o radu jednom mjesečno, po potrebi i češće. Izvještaji sadrže podatke iz nadzora, podatke o pokrenutim postupcima pred nadležnim organima, podatke o stanju na terenu i druge za nadzor bitne informacije. U toku 2024. godine Direkcija za inspekcijski nadzor u poljoprivredi obavila je **1050** kontrola od čega su 959 bile redovne, 41 kontrolne a 50 kontrola obavljeno je po inicijativi, odnosno prijavi.

7. Procjena nivoa rizika

Službene kontrole moraju se sprovoditi na osnovu *procjene rizika* kao i radi procjene usaglašenosti sa zakonskim propisima. Cilj je identifikovati i svesti na minimum uticaje sa nelegalnim, neprijavljenim i nereguliranim djelatnostima. Procjena rizika kod inspekcijskih organa je važan proces koji omogućava efikasno planiranje i usmeravanje aktivnosti inspekcije prema oblastima i subjektima koji predstavljaju najveću prijetnju.

Identifikacija rizika

Identifikovane nelegalne aktivnosti su: ilegalni ribolov; devastiranje poljoprivrednog zemljišta; proizvodnja i prodaja jakih alkoholnih pića, vina i maslinovog ulja koja nisu registrovana i ocijenjena u skladu sa važećim zakonima; stavljanje u promet proizvoda pod oznakom organskom ili nekom drugom šemom kvaliteta a koji nemaju sertifikat od strane sertifikacionog tijela, kao i druge nelegalne aktivnosti koje mogu biti predmet nadležnosti navedenih zakona.

Analiza rizika

Procjenu vjerovatnoće rizika vršimo na osnovu prethodnih saznanja dobijenih od strane inspektora i drugih organa koje su u posjedu određenih evidencija i terenskih kontrola.

Koriste se podaci Direktorata za poljoprivredu i svih njegovih direkcija na osnovu kojih se može procijeniti gdje inspektor treba izvršiti inspekcijski nalog. Izvještaji inspektora su osnov za buduće aktivnosti.

Klasifikacija rizika:

Rizici se klasifikuju u pet nivoa: *kritičan rizik, visok rizik, srednji rizik, nizak rizik i neznatan rizik.*

U ***kritičan rizik*** spada: devastacija zemljišta i korišćenje mineralnih sirovina, prodaja jakih alkoholnih pića koje nije stavljeno u promet u skladu sa zakonskim propisima, izlov ribe eksplozivnim i po zdravlje opasnim sredstvima.

U ***visok rizik*** spada: stavljanje u promet maslinovog ulja i vina koje nije proizvedeno i ocijenjeno u skladu sa važećim zakonskim propisima.

U ***srednji rizik*** spada: stavljanje u promet proizvoda pod oznakom organskom ili nekom drugom šemom kvaliteta, proizvodnja i stavljanje u promet duvana i duvanskih proizvoda mimo zakonskih propisa.

U ***niski rizik*** spada: zloupotreba podsticajnih mjera i mjera definisanih Agrobudžetom.

U ***neznatan rizik*** spada: prijave građana na neprijatne mirise sa farmi a koje poštuju sve propise u ovoj oblasti (građevinski objekti, odlaganje otpada i dr.) i na druge nelagode koje građani prijavljuju a ne mogu izazvati štetu po zdravlje i imovinu.

Planiranje i učestalost inspekcijskog nadzora prema riziku:

Za kritični i visoki rizik sto procentni inspekcijski nadzor nakon saznanja o dešavanju.

Za srednji rizik pojačan nadzor u periodima kada je najveći stepen mogućnosti pojave rizika.

Za nizak rizik vrši se kontrola i nadzor po prijavi drugih institucija (direktorati, direkcije, uprave, agencije) i građana.

Za neznatan rizik izvršiti administrativnu provjeru mogućnosti pojave šteta i nakon toga odlučiti da li će se vršiti inspekcijski nadzor ili ne.

8. Planirani inspekcijski nadzori

Redni broj	Zakon	Subjekt nadzora	Predmet kontrole	Pregledana dokumentacija	Učestalost i broj kontrola
1	Zakon o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi	Restorani, tržnice, pijace i druga prodajna mjesta	Dokaz o porijeklu u vidu računa, potvrda o prodaji u skladu sa zakonom; kontrola dozvola za prodaju tj. stavljanje u promet koji se dobija od nadležnog ministarstva; veličina ribe koja se stavlja u promet; da li je riba stavljena u promet vidno označena podacima o porijeklu; druge kontrole u skladu sa zakonom	Računi; dozvole	Kontrolisati najmanje jednom godišnje svaki restoran, po potrebi i više puta; pijace kontrolisati četiri puta godišnje, po potrebi i više. Povećati broj kontrola za vrijeme sezone; kontrola restorana, pijaca i drugih prodajnih objekata kod kojih su utvrđene nepravilnosti, kontrolisati više puta godišnje u odnosu na plan; prioritete davati u skladu sa procjenom rizika; prema saznanjima i inicijativama kontrolisati fizička lica ili kada se primijeti da stavlja u promet ribu i druge vodene organizme
2	Zakon o poljoprivrednom zemljištu	Vlasnici zemljišta, zakupci, eventualne devastatore	Korišćenje zemljišta u poljoprivredne svrhe; prenamjena zemljišta; eksploatacija šljunka i drugih mineralnih sirovina na poljoprivrednom zemljištu; devastacija zemljišta	List nepokretnosti; skica plana; elaborati; ugovori o zakupu	Sve zakupce državnog zemljišta običi najmanje jednom godišnje; po prijavi za devastaciju zemljišta i eksploataciju šljunka i drugih mineralnih sirovina obaviti nadzor; kontrola subvencionisanih površina (svaki inspektor najmanje pet godišnje)
3	Zakon o maslinarstvu i maslinovom ulju	Ugostiteljski objekti, malo i vele prodajni objekti, tržnice i pijace i druga prodajna mjesta	Da li je maslovo ulje proizvedeno, deklarirano i ocijenjeno u skladu sa zakonskim propisima	Rješenje za upis u Registar maslinara ili Registar maslinovog ulja; Rješenje za stavljanje u promet maslinovog ulja; evidencija o količini proizvedenog ulja	Kontrolisati najmanje jednom godišnje svaki subjekt nadzora, po potrebi i više puta; povećati broj kontrola za vrijeme sezone; povećana kontrola nakon završetka berbe (oktobar, novembar, decembar)
4	Zakon o vinu	Ugostiteljski objekti, malo i vele prodajni objekti, tržnice i pijace i druga prodajna mjesta,	Da li je vino proizvedeno, deklarirano i ocijenjeno skladu sa zakonskim propisima	Rješenje za upis u Registar vinara i vinogradara; Rješenje za puštanje vina u promet	Kontrolisati najmanje jednom godišnje svaki subjekt nadzora, po potrebi i više puta; povećati broj kontrola za vrijeme sezone
5	Zakon o jakim alkoholnim pićima	Ugostiteljski objekti, malo i vele prodajni objekti, tržnice i pijace i druga prodajna mjesta	Da li je jako alkoholno piće proizvedeno, deklarirano i ocijenjeno u skladu sa zakonskim propisima	Registar proizvođača jakih alkoholnih pića; Rješenje za puštanje u promet jakih alkoholnih pića	Kontrolisati najmanje jednom godišnje svaki subjekt nadzora, po potrebi i više puta; povećati broj kontrola za vrijeme sezone

6	Zakon o organskoj proizvodnji	Tržnice i pijace; kontrolna tijela proizvođače, ugostiteljske objekte, i dr prodajne objekte	Da li je proizvedeno po metodama organske proizvodnje, označeno u skladu sa zakonskim propisima; uzorkovanje, pakovanje, skladištenje i prevoz organskih proizvoda;	Registar subjekata organske proizvodnje, sertifikat, logo kao oznaka za organski proizvod;	Kontrolisati najmanje jednom godišnje svaki subjekt nadzora, po prijavi, po sopstvenom nahodjenju; Povećati broj kontrola za vrijeme sezone; Povećana kontrola nakon završetka berbe i žetve prije i nakon plasiranja proizvoda na tržište;
7	Zakon o šemama poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	Ugostiteljski objekti, malo i vele prodajni objekti, tržnice i pijace, kontrola sertifikacionog tijela	Da li je adekvatno označeno, proizvedeno po specifikaciji proizvoda	Registar oznaka porijekla, registargeografskih oznaka, registar garantovano tradicionalnih specijaliteta	Kontrola najmanje jednom godišnje, po prijavama, po sopstvenom nahodjenju
8	Zakon o stočarstvu	Proizvođači koji su upisani u RPG	Knjiga gazdinstva, tačnost podataka o broju grla, ušnim markicama,	Registar poljoprivrednih gazdinstava, ugovor i dokaze o plasiranju proizvoda,	Kontrola po prijavi, redovna kontrola (slučajnim uzorkom),
9	Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju	Registrovana poljoprivredna gazdinstva, pravna lica i eventualni prekršioi nekog od zakona koji su u nadležnosti ove inspekcije	Provjera zakonitog korišćenja podsticajnih sredstava i drugih davanja iz Agrobudžeta	Rješenja o isplati subvencija, zakonom obavezne podatke iz UBH i druga relevantna dokumenta zavisno od mjere Agrobudžeta koja se kontroliše	Kontrola po prijavi drugih institucija za svaku, a redovne kontrole se rade metodom slučajnog uzorka na osnovu registara koje inspektorima dostave direkcije ministarstva
10	Zakon o duvanu	Tržnice, pijace, rasadnici, i drugi prodajni objekti	Proivodnja duvana, kontrola sjemena za proizvodnju duvana, kontrola proizvodnje rasada, otkup duvana, uslovi za proizvodnju i obradu;	Registar proizvođača, Registar obrađivača;	Kontrola po sopstvenom nahodjenju, kontrola po prijavi, redovne i vanredne kontrole; zbog ne postojanja Duvanskog kombinata nema ni otkupa duvana a samim tim rapidno je smanjena proizvodnja duvana kod poljoprivrednih proizvođača a samim tim i kontrole;
11	Agrobudžet	Korisnici sredstava iz Agrobudžeta	Provjera zakonitog korišćenja podsticajnih sredstava i drugih davanja iz Agrobudžeta	Sva dokumenta potrebna za ostvarivanje podrške u zavisnosti od mjere Agrobudžeta	Kontrole se rade po metodi slučajnog uzorka i po prijavi neke od direkcija MPŠV i drugih institucija i građana.

9. Dokumentovanje kontrola:

Jedno od glavnih načela plana kontrole je da se sve aktivnosti o sprovedenim službenim kontrolama moraju dokumentovati na odgovarajući način pomoću jednog ili više sljedećih dokumenata/zapisa: zapisnik o izvršenoj kontroli, registar novčanih kazni, prekršajne evidencije i interna knjiga inspektora.

Načelnik Direkcije za inspekcijski nadzor u poljoprivredi

Ranko Bogavac

